

Kompletterande planeringsunderlag 3 2026–2028

Innehåll

Inledning.....	3
Läkemedelskostnader och Läkemedelsförmånen.....	4
Regionbidrag till patientnämnderna för stödpersoner	5
Pensionsprognos	5
Kompletterande information om Stenebyskolan.....	6
Förtydligande om regionbidrag för Göteborg-Borås.....	6
Finansiell hållbarhetanalys för Västra Götalandsregionen	6

Beslutad av: Tillförordnad ekonomidirektör

Beslutsdatum: 250408

Processansvar: Koncernstab verksamhetsuppföljning, ekonomi och inköp

Mottagare: Representanter för de politiska partierna i regionfullmäktige

Inledning

Efter det stora planeringsunderlaget som lämnades till partierna den 7 februari, lämnas under våren ett antal kompletterande planeringsunderlag av mer teknisk karaktär. Detta dokument är det tredje av fem planerade kompletteringar.

Kompletterande planeringsunderlag 3 innehåller prognos för läkemedelskostnader och läkemedelsbidrag, en ny pensionsprognos, information om kostnader hos patientnämnderna för att tillhandahålla stödpersoner till tvångsvårdade, förtydligande om finansieringen av tågbanan mellan Göteborg-Borås och kompletterande information om Stenebyskolan. Sist men inte minst innehåller denna komplettering en finansiell hållbarhetsanalys för perioden 2025–2030 med fokus på den kommande budget- och planperioden. En sammanfattning finns i detta dokument medan den fullständiga hållbarhetsanalysen går att läsa [här](#).

Partierna väljer själva att lägga in identifierade regionbidragsbehov i Budgetverktyget. Björn Jägesten, Eva-Lott Funk och Maria Molldén är till förfogande för stöd i budgetberedningen och för teknisk support i systemet.

Plan för nästkommande planeringsunderlag

Kompletterande planeringsunderlag 4 – leverans den 15 april

- Digitaliseringskostnader
- Konsekvenser av eventuella förändringar i internhandeln

Kompletterande planeringsunderlag 5 – leverans den 30 april

- Ny skatteprognos
- Eventuella frågor med anledning av vårpropositionen
- Läkemedelsleveranser

Läkemedelskostnader och Läkemedelsförmånen

Läkemedelskostnaderna utgör 11 procent av VGR:s totala kostnader för hälso- och sjukvård. VGR:s läkemedelskostnad per invånare är dock bland de lägsta i landet jämfört med andra regioner. Att hitta en balans mellan nytta i relation till kostnad är avgörande för att undvika undanträngning av annan prioriterad vård.

Den demografiska utvecklingen med en åldrande befolkning är en bakomliggande faktor som bidrar till ökade läkemedelskostnader de kommande åren. Även den höga inflationen och en svag svensk krona har sedan hösten 2023 bidragit till stigande läkemedelspriser. För receptläkemedel har prisökningar bland annat setts på generikamarknaden, som huvudsakligen består av läkemedel som används i stora volymer. Dessa prisökningar har nu generellt avstannat något, men hur det kommer att utveckla sig i framtiden är osäkert. Det oroliga omvärldsläget och risk för handelstullar kan påverka läkemedelspriser framåt.

Mer att läsa om kostnadsutvecklingen för läkemedel finns i [Prognosrapport Kostnadsutvecklingen för läkemedel i Västra Götalandsregionen 2025–2027](#).

Läkemedelsförmånen

VGR får statligt bidrag för kostnader för läkemedel inom förmånen, vilket innebär den del som patienten inte behöver betala för själv. Syftet med detta system är att ge skydd mot höga sammanlagda kostnader för receptbelagda läkemedel, vilket regleras i en överenskommelse mellan SKR och staten. Bidraget omfattar läkemedel som ingår i läkemedelsförmånen samt 70 procent av kostnader för hepatit C-läkemedel.

I överenskommelsen 2025 för läkemedelsförmånen görs en första justering med anledning av förändring i högkostnadsskyddet. Den beslutade förändringen av högkostnadsskyddet sker i tre steg och görs även i överenskommelsen för 2026 och 2027. Justeringen innebär ökade egenavgifter för patienterna och minskade läkemedelskostnader för regionerna. För VGR innebär det att läkemedelsbidraget från staten justeras ned med cirka 89 mnkr för 2025, 356 mnkr för 2026 och 445 mnkr för 2027. Samtidigt som läkemedelsbidraget justeras ned för ökad privat finansiering, ökar det med anledning av kostnadsutvecklingen. Detta illustreras i tabellen nedan.

Tabell 1. Läkemedelsbidrag 2025–2028 (mnkr)

	Prognos i budget 2025–2027	Prognos i budget 2026–2028	varav effekt av högkostnadsskydd	varav effekt av kostnadsutveckling
2025	6 524	6 691	-89	
2026	6 720	6 569	-356	234
2027	6 921	6 354	-445	230
2028		6 577		223

Prognosen för läkemedelsförmånen 2026 och 2027 är nedreviderad jämfört med den prognos som lades in i Budgetverktyget inför budget 2025 (i Budgetverktyget ingår läkemedelsbidraget under fliken skatteprognos som en del av regionbidragens finansiering). Den nedreviderade prognosen beror till stor del på de ökade egenavgifterna som flyttar kostnader från offentlig finansiering till finansiering av patienterna själva.

I det stora planeringsunderlaget stod det att justeringen av läkemedelsförmånen föreslås riktas mot operativa hälso- och sjukvårdsnämnden. I och med att beloppet för den prognostiserade läkemedelsbidraget inte visar på någon större förändring mellan budget 2025 och det nu prognostiserade bidraget för 2026 behöver ingen justering göras som riktas mot nämnden.

Nedrevideringen innebär ett minskat utrymme att fördela regionbidrag på totalen, då prognosen för läkemedelsförmånen 2026 och 2027 justerats ned från den prognos som kom inför budget 2025 med planåren 2026–2027. Samtidigt minskar, som konstaterats ovan, VGR:s kostnader för läkemedel fram till 2027 i takt med ökad privat finansiering.

Regionbidrag till patientnämnderna för stödpersoner

Patientnämnderna har ansvar för att tillhandahålla stödpersoner till tvångsvårdade patienter inom rättspsykiatri och tvångsvård inom psykiatri. De senaste åren har behovet av stödpersoner ökat och kostnader för stödpersoner därmed ökat.

Patientnämnderna bedömer att ett tillskott på 1 mnkr behövs för att fortsätta sköta detta ansvar.

Pensionsprognos

Prognosen för pensionskostnader som presenterades i slutet av mars indikerar lägre kostnader 2026 och högre kostnader 2027 jämfört med prognosen från december. KPA:s marsprognos baseras på parametrar från SKR som bygger på det då senaste kända konsumentprisindexet (KPI) från januari. KPI i februari var emellertid oväntat högt varför prognosen för mars visar för låga pensionskostnader, främst för 2026, då prisbasbeloppet med största sannolikhet kommer att bli högre än den prognos SKR har lagt. På grund av detta gjorde KPA en simulering med 1 procent högre inflation för 2026 som visar högre kostnader för 2026 med cirka 0,5 mdkr jämfört med decemberprognosen. På grund av detta kommer KPA i mitten av april att göra en ny uppdaterad pensionsberäkning, som bygger på uppdaterade parametrar från SKR. Känt är att prognosen från SKR visar något lägre inflationsmått än simuleringen på ytterligare 1 procent, men resultatet av körningen från KPA i april krävs för att ange exakta belopp.

Uppdatering av den kostnadsdel som moderförvaltningen ska stå för, kommer att läggas in i Budgetverktyget så fort pensionsprognosen i april kommer (sedan tidigare är pensionskostnaden enligt prognosen från december inlagd). Budgetteamet meddelar när detta är gjort.

Tabell 2. Pensionsprognos (mdkr)

Prognosdatum	2024	2025	2026	2027	2028
April 2024	11,7	7	5,3	6,3	
Augusti 2024	11,9	7,2	5,3	6,4	
December 2024	11,9	6,6	5,3	6,1	6,7
Mars 2025*		6,6	5,2	6,3	6,5
Mars 2025**		6,6	5,8	6,3	6,5

* För lågt inflationsmått, baseras på KPI från januari

** Simulering med ytterligare 1 % i inflationsmått

Kompletterande information om Stenebyskolan

Stenebyskolan har efter att Kompletterande planeringsunderlag 1 överlämnades till partierna lyft fram nya behov som tidigare inte varit kända av koncernkontoret.

För att säkerställa Stenebyskolans fortsatta relevans och konkurrenskraft bedömer stiftelsen att de behöver stärka upp marknadsföring och internationalisering med en tjänst under två år samt förbättra skolans energieffektivitet genom en konvertering av värmesystemet.

- Tillfällig utökning under två år, 2026 och 2027 för marknadsföring och internationalisering, 0,5 mnkr/år.
- Extra anslag för konvertering av värmesystem, 2,7 mnkr. Konvertering av värmesystemet kommer att medföra en kostnadsbesparing på 0,5 mnkr/år (VGRs del 0,375 mnkr/år) utifrån de taxor som värmebolaget debiterar skolan idag.
- Behov av att öka indexuppräkningsgraden från 1,5 procent till 1,9 procent för 2026

Tabell 3. Kompletterande information om kostnadsökning för Stenebyskolan

	2026	2027	2028
Utökning tjänst	0,5		-0,5
Konvertering värmekälla	2,0	-0,4	
Uppräkning index 1,9%	0,2		
Summa	2,8	-0,4	-0,5

Förtydligande om regionbidrag för Göteborg-Borås

Texten i kompletterande planeringsunderlag 1 gällande finansiering av Göteborg–Borås kan tolkas som att det var neddragning av driftbidraget till Västtrafik som skulle finansiera Göteborg–Borås, vilket inte är fallet. Tanken var att synliggöra att en neddragning av regionbidraget till IKN innebär att cirka 200 mnkr stannar på moderförvaltningen och därmed blir kvar inom kollektiv- och infrastrukturuområdet. Ansvar för att finansiera denna medfinansiering ligger på regionfullmäktige och regionstyrelsen. Den totala kostnaden på 235 mnkr per år kommer, oavsett hur den finansieras, att behövas på moderförvaltningen fram till 2040 då projektet är färdigbetalt.

Finansiell hållbarhetsanalys för Västra Götalandsregionen

Som [bilaga](#) till detta kompletterande planeringsunderlag återfinns en finansiell hållbarhetsanalys för Västra Götalandsregionen 2025–2030. Den finansiella hållbarhetsanalysen hjälper oss att förstå de svängningar och det kostnadstryck som präglar VGR:s ekonomi de kommande åren.

Budget- och planperiodens inleds med ett stort potentiellt överskott, huvudsakligen till följd av lägre pensionskostnader och en gynnsam intäktsutveckling. Från 2027 och framåt sjunker resultaten kraftigt, främst till följd av att kostnader för pensioner börjar öka igen samt att avskrivningar ökar kraftigt på grund av omfattande investeringsverksamhet.

Den ekonomiska prognosen visar att resultatet bör hanteras över en flerårshorisont. Det potentiella överskottet på 1,9 mdkr 2026 kan på så sätt kompensera för de ekonomiska utmaningar som följer de kommande åren. Ett relativt stort överskott bör därmed budgeteras 2026 för att kompensera för de fallande och på sikt potentiellt negativa resultaten. På så sätt skapas bättre förutsättningar att uppnå det föreslagna fokusområdet att nå ett positivt resultat på 1,5 procent som ett genomsnitt de fyra senaste åren. Om överskottet 2026 skulle användas som ett reformutrymme försämras förutsättningarna att uppnå målet om att uppnå ett positivt resultat. Dessutom skulle ekonomiska satsningar 2026 öka kostnadstakten framåt, vilket gör det ännu svårare att klara balanskravet och målet om positiva resultat under analysperiodens senare år.

Överskott behövs för att finansiera investeringar utan att låna av pensionsavsättningarna samt för att skapa finansiell kapacitet i form av förbättrad soliditet. På så sätt kan VGR:s förmåga att hantera olika typer av utmaningar öka. Exempel på utmaningarna skulle kunna vara implementeringen av ett framtida vårdinformationssystem, fallande skatteintäkter eller ökad inflation i en makroekonomiskt och geopolitiskt osäker framtid.